

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра цивільного та кримінального права і процесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“16” січня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Спеціальність 081 «Право»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан юридичного факультету
Т.в.о. директора НН ІПО
Начальник НМВ

Достдар Р.М.
Блага А.Б.
Ткаля О.В.
Коваль А.А.
Січко Д.С.
Зуб К.М.
Шкірчак С.І.

_____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Право інтелектуальної власності	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 Право	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	«Право»	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна. Цикл загальної підготовки.	
Курс навчання	I (V) (денна форма)	
Навчальний рік	2022-2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	2	10
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити/90 год.	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	15	4
	15	6
	60	80
Відсоток аудиторного навантаження	33%	11%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Немає	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Місце навчальної дисципліни в галузі науки та системі професійної підготовки фахівця - вибіркова навчальна дисципліна «Право інтелектуальної власності» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівця за освітнім ступенем «магістр» зі спеціальності «Право».

Мета викладання дисципліни полягає у підготовці майбутніх фахівців для самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формувати знання базових юридичних положень інтелектуальної власності;
- розвивати мислення студентів, яке передбачає загальне розуміння творчого процесу та його місце серед інших суспільних процесів;
- ознайомити студентів із існуючими механізмами охорони прав на результати творчої діяльності, розмаїттям об'єктів права інтелектуальної власності, колом прав і обов'язків, що випливають із факту створення твору або із охоронних документів у сфері промислової власності, основними способами захисту прав інтелектуальної власності у випадку їх порушення;
- розвивати здатність застосовувати економічні та правові знання і набуті вміння у практичній діяльності;
- виховувати у студентів особисті риси громадянина України, загальнолюдські духовні ціннісні орієнтації, сприйняття ідей гуманізму та демократизму, патріотизму і взаєморозуміння між народами на основі особистісного усвідомлення сучасних цінностей техногенного суспільства з розвиненою економікою.

В результаті вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» студент повинен: знати:

- основні положення національного і міжнародного законодавства, що регулює відносини у сфері інтелектуальної власності;
- елементи національної системи охорони інтелектуальної власності;
- особливості міжнародної охорони інтелектуальної власності;
- класифікацію об'єктів інтелектуальної власності та особливості окремих їх видів;
- умови охороноспроможності окремих об'єктів інтелектуальної власності;
- права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- способи захисту прав інтелектуальної власності;

- специфіку оцінки прав, обліку цих прав як нематеріальних активів, переваги використання об'єктів інтелектуальної власності у господарській діяльності;

- процедуру захисту прав інтелектуальної власності;

ВМІТИ:

- визначати вид результату творчої діяльності та його відповідність вимогам, встановленим у законодавстві;

- визначати економічну доцільність правової охорони результату творчої діяльності в якості певного об'єкта інтелектуальної власності;

- визначати алгоритм правової охорони об'єктів патентного права (винаходів, корисних моделей, промислових зразків);

- визначати алгоритм правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту (торговельних марок, географічних зазначень, фірмових найменувань);

- визначати алгоритм правової охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (топографій інтегральних мікросхем, сортів рослин, комерційних таємниць);

- визначати алгоритм правової охорони об'єктів промислової власності в іноземних державах;

- визначати алгоритм правової охорони об'єктів авторського права (творів літератури та мистецтва);

- складати та оформляти бухгалтерські документи щодо постановки на бухоблік прав інтелектуальної власності; визначати необхідні обсяги ліцензування прав, що посвідчені охоронними документами,

- визначати вартість права на об'єкти інтелектуальної власності;

- визначати факт порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності.

В результаті вивчення дисципліни студент отримує:

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3)

- Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК7)

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК8)

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК1)

- Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України (СК2)
- Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК6)
- Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК10)
- Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК13)
- Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (СК15)
- Розуміння методології наукових досліджень у сфері права та здатність аналізувати, інтерпретувати результати наукових досліджень, включаючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових зв'язків (СК16).

Програмні результати навчання:

- Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (ПРН 3)
- Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки (ПРН 4)
- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН 6)
- Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (ПРН 7)
- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (ПРН 8)
- Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу (ПРН 12)
- Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН 13).

3. Програма навчальної дисципліни Денна форма

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин		
			Аудиторні		Самостійна робота студента
			лекційні	семінарські	
1	Інтелектуальна власність: поняття та її роль в правовідносинах. Загальні положення про право інтелектуальної власності	14	2	2	10
2	Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	14	2	2	10
3	Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності	14	2	2	10
4	Договори у сфері інтелектуальної власності	14	2	2	10
5	Охорона та захист прав інтелектуальної власності	9	2	2	5
6	Характеристика окремих форм та способів захисту прав інтелектуальної власності	9	2	2	5
7	Особливості захисту авторських прав на окремі об'єкти	9	2	2	5
8	Особливості захисту авторських/ суміжних прав організаціями колективного управління майновими правами	7	1	1	5
Всього		90	15	15	60

Заочна форма

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин		
			Аудиторні		Самостійна робота студента
			лекційні	семінарські	
1	Інтелектуальна власність: поняття та її роль в	-	2	2	10

	правовідносинах. Загальні положення про право інтелектуальної власності				
2	Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	-	-	-	10
3	Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності	-	-	2	10
4	Договори у сфері інтелектуальної власності	-	-	-	10
5	Охорона та захист прав інтелектуальної власності	-	2	2	10
6	Характеристика окремих форм та способів захисту прав інтелектуальної власності	-	-	-	10
7	Особливості захисту авторських прав на окремі об'єкти	-	-	-	10
8	Особливості захисту авторських/ суміжних прав організаціями колективного управління майновими правами	-	-	-	10
Всього			4	6	80

4.Зміст навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності»

4.1. План лекцій

Денна форма навчання

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття та її роль в правовідносинах. Загальні положення про право інтелектуальної власності 1. Сучасний етап розвитку права інтелектуальної власності в Україні. 2. Місце права інтелектуальної власності в правовій системі України. 3. Роль інтелектуальної діяльності в соціально-економічному розвитку України. 4. Державне управління інтелектуальною діяльністю.
2	Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності 1. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). 2. Міжнародні договори з охорони промислової власності 3. Міжнародні договори з охорони авторського права і суміжних прав.

	4. Міжнародні договори у сфері суміжних прав. 5. Угоди про торгові аспекти прав на інтелектуальну власність (ТРИПС). 6. Інші міжнародні договори. 7. Міжнародне співробітництво України з питань інтелектуальної власності.
3	Тема 3. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності 1. Загальні положення про суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Суб'єкти та об'єкти авторського права та суміжних. 3. Суб'єкти та об'єкти права промислової власності. 4. Суб'єкти та об'єкти права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товару і послуг. 5. Суб'єкти та об'єкти права на інші об'єкти інтелектуальної власності.
4	Тема 4. Договори у сфері інтелектуальної власності 1. Поняття, види та загальна характеристика договорів. 2. Договори про комп'ютерні програми. 3. Правова охорона графічного інтерфейсу користувача комп'ютерної програми. 4. Договори на створення і використання результатів науково-технічної діяльності. 5. Договори на роботи і послуги по забезпеченню науково-технічною інформацією. 6. Правове регулювання бази даних, як ОПІВ. 7. Договір про використання в промисловості неопублікованого твору декоративно-прикладного мистецтва. 8. Договір комерційної концесії та інші договори.
5	Тема 5. Охорона та захист прав інтелектуальної власності 1. Становлення системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні. 2. Проблема захисту суб'єктивних прав інтелектуальної власності. 3. Етапи становлення системи охорони прав інтелектуальної власності. 4. Сучасний стан та перспективи розвитку охорони прав інтелектуальної власності. 5. Порівняльне дослідження правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзі. 6. Роль державних органів в реалізації захисту прав інтелектуальної власності. 7. Система захисту прав інтелектуальної власності в Україні.
6	Тема 6. Характеристика окремих форм та способів захисту прав інтелектуальної власності 1. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. 2. Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності. 3. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності. 4. Митний захист прав інтелектуальної власності.
7	Тема 7. Особливості захисту авторських прав на окремі об'єкти 1. Захист авторських прав на комп'ютерні програми 2. Захист авторських прав на бази даних. 3. Захист прав sui generis на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами). 4. Захист авторських прав на службові твори 5. Захист авторських прав на аудіовізуальні твори та фотографії. 6. Процесуальні особливості розгляду спорів про захист авторських/суміжних прав.

8	Тема 8. Особливості захисту авторських/ суміжних прав організаціями колективного управління майновими правами (1 година) 1. Правовий статус організації колективного управління. 2. Функції ОКУ в механізмі правової охорони авторських/суміжних прав. 3. Повноваження ОКУ на захист майнових авторських/суміжних прав. Правосуб'єктність ОКУ щодо захисту авторських та суміжних прав. 4. Порядок та способи захисту авторських та суміжних прав організаціям колективного управління.

4.2. План лекцій Заочна форма навчання

№	<i>Тема заняття / план</i>
1	Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття та її роль в правовідносинах. Загальні положення про право інтелектуальної власності 5. Сучасний етап розвитку права інтелектуальної власності в Україні. 6. Місце права інтелектуальної власності в правовій системі України. 7. Роль інтелектуальної діяльності в соціально-економічному розвитку України. 8. Державне управління інтелектуальною діяльністю.
2	Тема 5. Охорона та захист прав інтелектуальної власності 1. Становлення системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні. 2. Проблема захисту суб'єктивних прав інтелектуальної власності. 3. Етапи становлення системи охорони прав інтелектуальної власності. 4. Сучасний стан та перспективи розвитку охорони прав інтелектуальної власності. 5. Порівняльне дослідження правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзі. 6. Роль державних органів в реалізації захисту прав інтелектуальної власності. 7. Система захисту прав інтелектуальної власності в Україні.

План семінарських занять для студентів денної форми навчання Денна форма

№	<i>Тема заняття / план</i>
1	Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття та її роль в правовідносинах. Загальні положення про право інтелектуальної власності 9. Сучасний етап розвитку права інтелектуальної власності в Україні. 10. Місце права інтелектуальної власності в правовій системі України. 11. Роль інтелектуальної діяльності в соціально-економічному розвитку України. 12. Державне управління інтелектуальною діяльністю.
2	Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності 1. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). 2. Міжнародні договори з охорони промислової власності 3. Міжнародні договори з охорони авторського права і суміжних прав. 4. Міжнародні договори у сфері суміжних прав. 5. Угоди про торгові аспекти прав на інтелектуальну власність (ТРИПС). 6. Інші міжнародні договори. 7. Міжнародне співробітництво України з питань інтелектуальної власності.
3	Тема 3. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності 1. Загальні положення про суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності.

	2. Суб'єкти та об'єкти авторського права та суміжних. 3. Суб'єкти та об'єкти права промислової власності. 4. Суб'єкти та об'єкти права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товару і послуг. 5. Суб'єкти та об'єкти права на інші об'єкти інтелектуальної власності.
4	Тема 4. Договори у сфері інтелектуальної власності 1. Поняття, види та загальна характеристика договорів. 2. Договори про комп'ютерні програми. 3. Правова охорона графічного інтерфейсу користувача комп'ютерної програми. 4. Договори на створення і використання результатів науково-технічної діяльності. 5. Договори на роботи і послуги по забезпеченню науково-технічною інформацією. 6. Правове регулювання бази даних, як ОПІВ. 7. Договір про використання в промисловості неопублікованого твору декоративно-прикладного мистецтва. 8. Договір комерційної концесії та інші договори.
5	Тема 5. Охорона та захист прав інтелектуальної власності 1. Становлення системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні. 2. Проблема захисту суб'єктивних прав інтелектуальної власності. 3. Етапи становлення системи охорони прав інтелектуальної власності. 4. Сучасний стан та перспективи розвитку охорони прав інтелектуальної власності. 5. Порівняльне дослідження правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзі. 6. Роль державних органів в реалізації захисту прав інтелектуальної власності. 7. Система захисту прав інтелектуальної власності в Україні.
6	Тема 6. Характеристика окремих форм та способів захисту прав інтелектуальної власності 1. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. 2. Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності. 3. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності. 4. Митний захист прав інтелектуальної власності.
7	Тема 7. Особливості захисту авторських прав на окремі об'єкти 1. Захист авторських прав на комп'ютерні програми 2. Захист авторських прав на бази даних. 3. Захист прав sui generis на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами). 4. Захист авторських прав на службові твори 5. Захист авторських прав на аудіовізуальні твори та фотографії. 6. Процесуальні особливості розгляду спорів про захист авторських/суміжних прав.
8	Тема 8. Особливості захисту авторських/ суміжних прав організаціями колективного управління майновими правами (1 година) 1. Правовий статус організації колективного управління. 2. Функції ОКУ в механізмі правової охорони авторських/суміжних прав. 3. Повноваження ОКУ на захист майнових авторських/суміжних прав. Правосуб'єктність ОКУ щодо захисту авторських та суміжних прав. 4. Порядок та способи захисту авторських та суміжних прав організаціям

	колективного управління.

План семінарських занять для студентів денної форми навчання Заочна форма

№	<i>Тема заняття / план</i>
1	Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття та її роль в правовідносинах. Загальні положення про право інтелектуальної власності 13. Сучасний етап розвитку права інтелектуальної власності в Україні. 14. Місце права інтелектуальної власності в правовій системі України. 15. Роль інтелектуальної діяльності в соціально-економічному розвитку України. 16. Державне управління інтелектуальною діяльністю.
2	Тема 3. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності 1. Загальні положення про суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Суб'єкти та об'єкти авторського права та суміжних. 3. Суб'єкти та об'єкти права промислової власності. 4. Суб'єкти та об'єкти права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товару і послуг. 5. Суб'єкти та об'єкти права на інші об'єкти інтелектуальної власності.
3	Тема 5. Охорона та захист прав інтелектуальної власності 1. Становлення системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні. 2. Проблема захисту суб'єктивних прав інтелектуальної власності. 3. Етапи становлення системи охорони прав інтелектуальної власності. 4. Сучасний стан та перспективи розвитку охорони прав інтелектуальної власності. 5. Порівняльне дослідження правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзі. 6. Роль державних органів в реалізації захисту прав інтелектуальної власності. 7. Система захисту прав інтелектуальної власності в Україні.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання

4.3.1. Написання дослідницької роботи

Наукова робота у формі дослідницької роботи готується з обов'язковим розглядом дискусійного в науці питання з викладенням власної точки зору щодо обраної проблеми, яка підтверджується належними аргументами.

Для написання дослідницької роботи необхідно опрацювати значну кількість літератури, не менше 10 джерел, відповідні законодавчі акти, лекційний матеріал тощо. При цьому доцільно на підставі аналізу джерел робити нотування, висновки. Це стосується і періодичної преси, і підручників. Це допоможе скласти план дослідницької роботи.

Далі студент приступає до викладення думок, тобто починається процес написання дослідницької роботи. Фактично це називається науковим дослідженням. Це будуть власні міркування з використанням окремих цитат інших авторів. На ці висловлювання потрібно робити посилання в тексті. Їх роблять по-різному. Наприклад, у самому тексті вказують автора і його працю, або в кінці сторінки з використанням індексів. Найкраще це робити в кінці роботи, у списку використаних джерел в порядку згадування у тексті. Тому в тексті після закінчення чужої фрази достатньо поставити квадратні дужки, в яких на першому місці стоїть порядковий номер літератури, а на другому – сторінка.

Завершують дослідницьку роботу висновками. Тут необхідно вказати, чи досягнув автор мети дослідження, які конкретно отримав результати і чи можна їх використати у науково-практичній діяльності та інше. Слід висловити свої пропозиції чи рекомендації з проблематики.

Кожна дослідницька робота повинна мати на початку вступ, але формулювати його потрібно після завершення змісту, висновків і списку літератури. У вступі роблять наголос на актуальності теми роботи, вказують авторів, які досліджували ці питання. Можна коротко висвітлити зміст окремих праць. Також потрібно вказати, що призвело до вибору даної теми. Далі слід сформулювати мету дослідження і методи його проведення. Крім того, обов'язково треба вказати, що автор хоче висловити у дослідницькій роботі, які проблемні питання буде намагатись розкрити. Оформлення дослідницької роботи має відповідати вимогам до всіх наукових праць.

Теми науково-дослідницьких робіт

Теми для виконання індивідуальних науково-дослідних робіт

1. Поняття і ознаки результату творчої діяльності як об'єкта правової охорони.
2. Поняття інтелектуальної власності, її завдання та функції.
3. Державна система охорони інтелектуальної власності.
4. Поняття принципи та завдання авторського права і суміжних прав.
5. Поняття, принципи та завдання патентного права.
6. Сучасний стан законодавства України про охорону інтелектуальної власності.
7. Національна патентна система.
8. Правовий статус патентних повірених.
9. Суб'єкти авторського права.
10. Особисті немайнові права автора.
11. Майнові права автора.
12. Суб'єкти суміжних прав, їх права.
13. Об'єкти суміжних прав та умови їх правової охорони.
14. Правовий захист авторського права і суміжних прав.
15. Авторські договори.
16. Співавторство, співробітництво: порівняльна характеристика.
17. Джерела права промислової власності.
18. Об'єкти права промислової власності, їх види.

19. Винахід та його правова охорона
20. Правова охорона корисної моделі
21. Правова охорона промислового зразка.
22. Торгівельні марки та їх правова охорона.
23. Секрети виробництва та їх правова охорона.
24. Нетрадиційні об'єкти права промислової власності.
25. Охорона прав на сорти рослин і породи тварин.
26. Патентовласники, їх права та обов'язки.
27. Явочна та перевірочна системи патентування.
28. Невикористання запатентованого об'єкта та його правові наслідки.
29. Особливості патентування ОІВ за кордоном.
30. Процедура подачі заявки на охорону об'єкта інтелектуальної власності.
31. Патентна експертиза, її особливості щодо окремих об'єктів промислової власності.
32. Реалізація прав, що впливають з патенту.
33. Державний реєстр патентів України.
34. Особливості реалізації патентних прав на об'єкти, що становлять державну таємницю.
35. Способи реалізації патентних прав.
36. Форми, способи і засоби захисту прав власників об'єктів промислової власності.
37. Порухення прав власника патенту.
38. Способи захисту особистих немайнових прав автора ОІВ.
39. Захист майнових прав автора ОІВ.
40. Загальна характеристика порушень авторських прав.

**Завдання для самостійної роботи
для студентів денної форми навчання**

Плани самостійних занять

Тема 1. Інтелектуальна власність: поняття та її роль в правовідносинах.

Загальні положення про право інтелектуальної власності

1. Проаналізуйте тенденції розвитку законодавства у сфері інтелектуальної власності
2. Зазначте основні напрями адаптації законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства ЄС.
3. Охарактеризуйте основні підстави припинення охорони на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності

1. Висловіть свою думку, наскільки відповідає законодавство України положенням ст. 18 Бернської конвенції.
2. Розкрийте суть поняття системи міжнародної охорони авторських прав.

Тема 3. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності

1. Розкрийте схематично процедуру патентування в Україні.
2. Процедура оформлення права на торговельну марку.
3. Загальновідомі на території України знаки для товарів та послуг.
4. Топографії інтегральних мікросхем: поняття, строки, умови правової охорони.

Тема 4. Договори у сфері інтелектуальної власності

1. Договори на створення і використання результатів науково-технічної діяльності.
2. Договори про програми ЕОМ та бази даних.
3. Зобразіть схематично структуру договірних зв'язків при різних видах ліцензій.
4. Складіть проект ліцензійної угоди для комп'ютерної програми.
5. Договірні порушення прав інтелектуальної власності.

Тема 5. Охорона та захист прав інтелектуальної власності

1. Проаналізуйте недоліки національного механізму охорони інтелектуальної власності.
2. Охорона прав на фірмове найменування.
3. Поняття і види географічних зазначень місця походження товару, їх правова охорона.

Тема 6. Характеристика окремих форм та способів захисту прав інтелектуальної власності

1. Юрисдикційні форми захисту прав інтелектуальної власності.
2. Неюрисдикційні форми захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 7. Особливості захисту авторських прав на окремі об'єкти

1. Проаналізуйте захист авторських прав на комп'ютерні програми
2. Розкрийте суть поняття захисту авторських прав на бази даних.

Тема 8. Особливості захисту авторських/ суміжних прав організаціями колективного управління майновими правами

1. Розкрийте питання правового статусу організації колективного управління.
2. Проведіть аналіз функцій ОКУ в механізмі правової охорони авторських/суміжних прав.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Для забезпечення навчального процесу наявні:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій.
3. Методичні рекомендації з самостійної підготовки, що розміщені в MOODLE.
4. Для студентів денної форми навчання в MOODLE розміщені лекції, завдання для контрольної роботи, питання для підготовки до заліку.
5. Навчально-наукова література в бібліотеці університету.

5. Підсумковий контроль

Залік є підсумковою формою контролю знань студентів і проводиться в усній формі. Студенти отримують іспитові питання у формі білетів. При підготовці до відповіді забороняється користуватися конспектами, законодавством і засобами мобільного зв'язку та комп'ютерної техніки

Питання для підготовки до заліку

1. Поняття, ознаки та характерні особливості інтелектуальної власності.
2. Поняття, ознаки результату творчої діяльності як об'єкта правової охорони
3. Виникнення, становлення і розвиток інтелектуальної власності.
4. Поняття, характерні ознаки права інтелектуальної власності.
5. Форми (джерела) права інтелектуальної власності.
6. Джерела права промислової власності.
7. Державний інститут інтелектуальної власності, його завдання і повноваження.
8. Державне управління інтелектуальною власністю.
9. Поняття і види результатів творчості, що охороняється авторським правом.
10. Авторське право в об'єктивному і суб'єктивному розумінні.
11. Об'єкти авторського права.
12. Суб'єкти та зміст авторських відносин.
13. Співавторство і співробітництво: порівняльна характеристика.
14. Особисті немайнові права авторів.
15. Майнові права автора та іншої особи, що має авторське право.
16. Виключення в майнових правах. Вільне використання творів.
17. Строк дії авторських і суміжних прав. Правонаступництво.
18. Поняття і суб'єкти суміжних прав.
19. Суб'єктивні суміжні права, їх зміст і межі.
20. Поняття промислової власності і права промислової власності.
21. Національна патентна система. Процедура патентування .
22. Правовий статус патентних повірених.
23. Об'єкти промислової власності: поняття і види, загальна характеристика
24. Поняття та умови охороноспроможності винаходу
25. Оформлення прав на корисну модель.
26. Поняття і умови охороноспроможності промислового зразка.
27. Заявочний і конвенційний пріоритет: порівняльна характеристика.
28. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

29. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
  30. Суб'єктивні права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
  31. Права та обов'язки власника патенту.
  32. Раціоналізаторська пропозиція, особливості її правової охорони.
  33. Особливості оформлення та здійснення патентних прав на об'єкти, що становлять державну таємницю.
  34. Право на фірмове найменування.
  35. Торгівельна марка як об'єкт правової охорони.
  36. Право на найменування місця походження товару.
  37. Охорона прав на сорти рослин, породи тварин.
  38. Топографії інтегральних мікросхем як об'єкт правової охорони.
  39. Право на науково-технічну інформацію: поняття та зміст.
  40. Право на конфіденційну інформацію.
  41. Право на наукові відкриття.
  42. Міжнародні договори про охорону інтелектуальної власності.
  43. Міжнародні організації, які здійснюють охорону інтелектуальної власності.
- ВОІВ.**
44. Процедура міжнародної реєстрації ІВ.
  45. Поняття і види авторських договорів.
  46. Видавничий договір. Договір на депонування рукопису.
  47. Договір на похідні твори.
  48. Постановчий та сценарний договори.
  49. Договір художнього замовлення.
  50. Поняття та види ліцензійного договору, його форма і зміст.
  51. Договір комерційної концесії (франчайзингу).
  52. Договірні та позадоговірні порушення прав власника патенту..
  53. Порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав.
  54. Категорії судових спорів у сфері інтелектуальної власності
  55. Форми і способи захисту прав власників об'єктів інтелектуальної власності.
  56. Способи захисту особистих немайнових прав автора об'єкта інтелектуальної власності.
  57. Особливості захисту авторського права і суміжних прав.
  58. Захист прав патентовласника. Захист прав на знаки для товарів і послуг.
  59. Поняття і види порушень авторських прав.
  60. Адміністративна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності.

Максимальна кількість балів за залік – 30. Заліковий білет містить 2 теоретичних питання. Розгорнута відповідь на 1 питання (з відповідями на додаткові уточнюючі питання) оцінюється макс. 15 балів:

Зразок білету на залік
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Рівень вищої освіти – магістр

БІЛЕТ № 1

1. **Форми (джерела) права інтелектуальної власності – максимум 15 балів**
2. **Право на наукові відкриття – максимум 15 балів**

Затверджено на засіданні кафедри цивільного та кримінального права і процесу
Протокол № _____ від „__” ____ 2023 року

**Завідувач кафедри цивільного та
кримінального права і процесу**
Екзаменатор

_____ **А. Б. Блага**
_____ **Р.М. Достдар**

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання
Денна форма навчання

Вид роботи	Бали
Практичне заняття	0-10
МКР	0-10
НДР	0-10
СР	0-10
Залік	0-30

Критерії оцінювання опитування: повна і аргументована відповідь; обсяг відтвореної інформації та її співвідношення до обсягу повної інформації з даного питання; обсяг додаткової інформації, здобутої студентом, та доцільність її використання; частота допомоги викладача; кількість помилок (помилки, недоліків, неточностей) у відповіді; логічний зв'язок відтвореної інформації.

100-90 % - відповідь повна, аргументована, з посиланнями на правові норми, наведення наукових точок зору із аргументацією власної позиції, без допомоги викладача

89-75 % - відповідь повна, аргументована, використання правової бази, проте є дрібні неточності

74-50 % - відповідь достатня, в цілому студент орієнтується в темі, проте є ряд помилок, потребує допомоги викладача

49-20 % - в знаннях студента є певні прогалини, погано орієнтується в питанні, знання поверхові, потребує постійної допомоги викладача, порушений логічний зв'язок відтворюваної інформації

19-0 % - студент майже не орієнтується в темі, майже/або відсутні знання з дисципліни, немає логіки викладу матеріалу, велика кількість грубих помилок, у тому числі використання не чинної законодавчої бази, участь викладача не допомагає.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання тестового завдання: правильність обраного варіанту відповіді, коли бал виставляється шляхом підрахунку правильних варіантів відповіді.

Критерії оцінювання теоретичного завдання: обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питання, логічна завершеність викладу матеріалу, юридична грамотність, посилання на нормативно-правові акти та наукові статті.

100-90 % - відповідь на теоретичне питання обґрунтована, тема повністю розкрита, текст логічно побудований, є посилання на діюче законодавство та наукові статті (не менше 3)

89-75% - аналогічний критерій, проте посилань на наукові праці менше 3

74-50% - відповідь недостатньо повна, є певна кількість стилістичних та незначних змістовних помилок, використання 1 наукової статті

49-20% - відповідь неповна, порушена логіка викладу матеріалу, є змістовні помилки, описовість

19-0% - відповідь неповна, порушена логіка викладу матеріалу, є змістовні помилки, використання застарілої законодавчої бази, явні ознаки того, що матеріал скачаний з Інтернету.

Критерій оцінювання конспекту лекцій: студент має законспектувати всі теми. В залежності від кількості балів, виділених на даний вид самостійної роботи, кількість балів за окрему тему визначається шляхом ділення максимального балу на кількість тем; отриманий результат і буде означати кількість балів за 1 тему. Підсумковий бал вираховується шляхом підрахунку законспектованих тем. Звичайно, слід звертати увагу і на обсяг конспекту, коли кожне із питань лекції має займати хоча б 1 сторінку в зошиті.

Критерієм оцінювання науково-дослідницької роботи є новизна змісту; обґрунтованість вибору джерел; ступінь розкриття сутності питання; уміння працювати з дослідженнями, аналітичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; стильова єдність тексту; дотримання вимог до

оформлення. Для оцінювання враховується опрацювання значної кількості літератури, відповідні законодавчі акти, лекційний матеріал тощо. Робота має бути логічно структурована, відповідати меті та плану. При цьому особлива увага приділяється висновкам, які повинні мати самостійний творчий характер.

- 100-90% - новизна змісту; обґрунтованість вибору джерел; ступінь розкриття сутності питання; уміння працювати з дослідженнями, аналітичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; стильова єдність тексту; дотримання вимог до оформлення. Для написання роботи необхідно опрацювати значну кількість літератури, не менше 10 джерел, відповідні законодавчі акти, лекційний матеріал тощо.
- 89-75% - ті ж критерії, проте відсутня авторська позиція, самостійність суджень.
- 74-50% - порушення вимог до оформлення, порушення логіки викладу матеріалу, описовість роботи, менша, ніж 10 кількість джерел.
- 49-20% - тема не розкрита повністю, є спроби вийти за межі теми через прогалини в базових знаннях, порушення вимог до оформлення, порушення логіки викладу матеріалу, описовість роботи, менша, ніж 10 кількість джерел
- 19-0% - грубі помилки в викладенні матеріалу, використання застарілих джерел та законодавчої бази. Відсутня логіка викладу, не дотримані вимоги щодо оформлення, відсутні посилання на наукову літературу. Ознаки повного плагіату.

7.Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Нормативні акти

1. Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності. Лист Вищого Арбітражного суду України від 20 лютого 2007 року 01-8/91
2. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII .Відомості Верховної Ради України .1994. № 7. Ст. 32.
5. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг. Закон України від 15 грудня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36.
6. Про охорону прав на промислові зразки. Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 34.
7. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 5 листопада 1997 року // ВВР України. 1998. № 8. Ст.28.
8. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16 червня 1999 року // ВВР України. 1999.– № 32. Ст.267.

9. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 24 квітня 1993 року // ВВР України. 1993. № 21. Ст. 218.
10. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15 грудня 1993 року // ВВР України. 1994. № 2. Ст. 7.
11. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування: Закон України від 17 січня 2002 року // ВВР України. 2002. № 17. Ст. 121.
12. Про карантин рослин: Закон України від 30 червня 1993 року // ВВР України. 1993. № 34. Ст. 352.
13. Про насіння та садивний матеріал: Закон України від 26 грудня 2002 року // ВВР України. 2003. № 13. Ст. 92.
14. Цивільний кодекс України. Кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356.
15. Положення про порядок реєстрації та переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності. Постанова Кабміну України від 28 квітня 2001 р. № 412.

Підручники і посібники

16. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
17. Достдар Р.М. Право інтелектуальної власності: навч.-метод. посіб. Миколаїв: СПД Румянцева Г.В., 2009. 159 с.
18. Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія. О. В. Жилінкова. Київ. Юрінком Інтер. 2015. 280 с.
19. Посібник для суддів з інтелектуальної власності. Бенедисюк І.М. та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с.
20. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., К.Ю.Н., доц. Чепис О.І. Ужгород. РІК-У. 2019. 488 с.
21. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. Вид. 2, змін. І доп. / О. П. Світличний. Київ. НУБіП України. 2016. 355 с.
22. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність: підручник. Львів. Галицький друкар. 2015. с. 233-234.

Додаткова Законодавство

23. Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків від 12.06.1973
24. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2000. № 12.
25. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

26. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року. Женева. 1972.
27. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і захисних організацій від 26 жовтня 1961 р. Рим 1961.
28. Про вихід з Угоди про співробітництво у сфері правової охорони й захисту інтелектуальної власності та створення Міждержавної ради з питань правової охорони й захисту інтелектуальної власності. Закон України від 15.06.2021 № 1545-IX.
29. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9 вересня 1886 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/page.
30. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
31. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
32. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1981 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_134.
33. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (вчинено в Римі 26 жовтня 1961 року) [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_763.
34. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_123
35. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з Атомної Енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Розділ VII. Договори у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
36. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС) від 15 квітня 1994 р. [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_018.
37. Женевський договір про міжнародну реєстрацію наукових відкриттів від 7 березня 1978 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/999_005.
38. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_856.

Наукові видання

39. Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). Львів: Юрид. ф –т

Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка. 2016. 180 с

40. Ангел Є. Непотрібна інтелектуальна власність: де і чому гальмує Україна. Режим доступу : <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2018/03/13/7078571/> (дата звернення 12.09.2019 р.
41. Андрощук Г. О. Програма інноваційного розвитку економіки Німеччини: стратегія високих технологій . Наука та інновації. 2019. Т. 5, № 3. С. 72–88.
42. Атаманова Ю. Є. Складний результат інтелектуальної діяльності та особливості прав на нього. Право України. 2011. № 3. С. 127–138.
43. Бутнік-Сіверський С. Майнові авторські права як об'єкт спадкування. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2008. № 3. С. 3–12.
44. Дмитришин В. С. Правова природа та класифікація ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності. Адвокат. 2010. № 6. С. 18–23.
45. Дмитришин В. С. Договір комерційної концесії та договір франчайзингу: співвідношення понять та правова природа. Часопис Київського університету права. 2010. № 3. С. 19
46. Дорошенко О. Ф. Напрями підвищення ефективності судової експертизи у справах щодо об'єктів інтелектуальної власності: О. Ф. Дорошенко, В. О. Петренко, Г. К. Дорошко. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. №1. С. 44-54.
47. Достдар Р., Суліменко О. Особливості спадкування авторського права. Приватне право в умовах глобалізації: доктринальні підходи до розвитку та становлення вітчизняного законодавства в умовах європейської інтеграції : збірник наукових праць / ред. кол.: Б.В.Фасій, О. В. Минькович- Слободяник, Н. М.Лазарева, О. Д. Данілов. Миколаїв : МІП НУ «ОЮА», 2020. С.39-43.
48. Достдар Р. Поняття та сутність інформації з обмеженим доступом як об'єкту цивільного права. Імперативи розвитку права та держави : матеріали IV (XV) Всеукр. наук.-практ. конф., 25 берез. 2021 р., Миколаїв: НУК, 2021. С.5-11.
49. Дроздов О. М. Правові та організаційні засади створення вищого суду з питань інтелектуальної власності: О. М. Дроздов, М. Ю. Потоцький. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. № 2. С. 39-53.
50. Калініченко М.М. Авторське право та проблема постмодерністської інтертекстуальності в сучасній літературі. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. 2015. Вип. 15. С. 354–359.
51. Ковалів М. В. Правова охорона промислового дизайну як об'єкта інтелектуальної власності: М. В. Ковалів, Р. М. Скриньковський, В. В. Гудима, Р. Я. Козяр, М. Я. Сидор. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2023. № 3. С. 73-78.
52. Кохановська О. В. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні. Право України. 2011. № 5. С. 52–59; № 7. С. 181–189.
53. Кравченко І. О. Актуальні питання правової охорони інтелектуальної власності в Україні в умовах сталого розвитку: І. О. Кравченко, М. Ю. Кузнецова. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 468-473.
54. Кузнецова Н. С. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Право України. 2011. № 3. С. 21–29.
55. Лазебний В. С., Розорінов Г. М., Толюпа С. В. Основи інтелектуальної власності та її захист. Київ. Видавництво «Ліра-К». 2011. 160 с.
56. Нерсисян А. Форми захисту прав інтелектуальної власності в Україні:

- теоретичні аспекти. Юридичний журнал. 2010. № 6. С. 39–40.
57. Палієнко Т. П. Розвиток інноваційного середовища: роль інтелектуальної власності у генерації інновацій. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2023. № 6. С. 45-50.
58. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» за I півріччя 2018 року державне підприємство. «Український інститут інтелектуальної власності». Київ. 2018. 40 с.
59. Писана Т. О. Спадкування прав інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для послуг): проблематика. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2022. № 3. С. 130-137.
60. Савич С.С. Авторське право у цифровому середовищі: проблема монополії правовласника та забезпечення умов вільного використання творів. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2015. № 1. С. 202.
61. Світличний О. П. До питання встановлення адміністративної та кримінальної відповідальності юридичних осіб за порушення прав інтелектуальної власності. Науковий вісник НУБіП України: Серія «Право». Київ. 2014. Вип.197. ч. 2. С.196–200. Світличний О. П. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави . Теорія і практика інтелектуальної власності. 2012. №3. С. 65–67.
62. Складання і подання заявки на винахід і корисну модель : метод. вказівки до виконання домашньої контрольної роботи з навчальної дисципліни «Патентознавство та авторське право»; для студ. інженерно-хімічного факультету денної форми навчання. Уклад. І. О. Мікульонок. Київ. НТУУ «КПІ». 2017. 62 с.
63. Сова В. В. Ознаки механізму правового регулювання створення та використання об'єктів інтелектуальної власності в трудових правовідносинах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2022. Вип. 74(1). С. 126-131.
64. Федулова Л. Інтелектуальна власність у національній інноваційній системі: наук.-аналіт. доп. НАН України. Ін-т економіки та прогнозування. Київ. 2010. 216 с.
65. Харитоновна О. І. Поняття та види цивільних правовідносин інтелектуальної власності . О. І. Харитоновна. Право України. 2011. № 3. С. 66–77.
66. Харитоновна О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади) Одеса. Фенікс. 2011. 346 с.
67. Хаустов В. К. Бренди у сфері інтелектуальної власності. Економіка України. 2023. № 5. С. 3-22.
68. Шабалін А. В. Про деякі аспекти систематизації законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. № 2. С. 15-24.
69. Шишко І. Авторське право в системі прав особи . Юридичний вісник. 2014. №3. С. 109–113.
70. Яқуніна А. О. Право інтелектуальної власності. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2023. № 4. С. 99-104.